

Unghvár, januárius 9.
1864.

FELVIDÉK.

Második évi folyam
2. szám.

VEGYES TARTALMU HETILAP

S

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat,
és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési ára: Egy évre 6 for.
Fél „ 3 „
Hirdetések jutányosan közöltetnek.

Felolós szerkesztő s kiadó tulajdonos
Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő és kiadó hivatal, hová a kéziratok és
előfizetési pénzek küldendők, szobránczi utca
913
363 szám.

A zemplénmegyei árva-gyámolító nőegylet eddigi működése.

A zemplénmegyei árva-gyámolító nőegylet — hosszabb szünet után — m. évi december 15-én S. a Ujhelyben közgyűlést tartott. Hogy azonban e közgyűlés, illetőleg általában az egylet működéséről, s működésének eredményéről a nyilvánosság terén némileg számot adhassunk, és értesítésünk az olvasó t. közönség előtt érthető legyen: — kénytelenek vagyunk az ezelőtti történeteket is röviden előadni.

Az 1861. évi rövid alkotmányos élet a megye férfait — velők lelkes hölgyeit is a megye központján egy párszor össze-hozván — tisztelt főispánunk gr. Andrássy Manó őmlga nemes szívi neje mlgos Pálffy Gabriella grófnő agyában fogamzott meg az eszme, egy részről okot találni és adni arra, hogy időnkint a megye hölgyei nemcsak történetesen de szándékosan is találkozzanak; — és más részről ezen találkozásokat bizonyos célra irányozni. Így született meg egy zemplénmegyei jótékony nőegylet eszméje, melynek eredetiségét mutatja azon körülmény, hogy az — nem egyszerű utánzásaként a pesti jótékony nőegyletnek általános az ügyefogyott szegények, de különösen csak az elhagyatott árvák gyámolításukat tűzte ki céljául.

Megalakulván ekként a fent nevezett egylet, működését meg is kezdé, midőn az országos közigazgatási változások után a megyei kormányzat részéről az elnöknőnek tudtára adatott, hogy az egylet fennállása és nyilvános működése, kikérendő hatósági engedély nélkül, meg nem türethetik. Az ennek nyomán összehívott egyleti-közgyűlés — a már gyámolítás végett felfogott árvákat különben is egyik vagy másik tagjának felügyelete alatt elhelyezve s így az elhagyatás veszélyétől megóva tudván — elnöknőjét felhatalmazá, hogy a midőn azt az egylet célja tekintetéből immár szükségesnek vélné, a megkivántató hatósági engedélyért belátása szerint folyamodjék. Most ez megtörténvén, az engedély elvben megadatott, s egyuttal a felterjesztett alapszabályokra több rendű megjegyzések tétettek, utasítván az egylet elnöknő, hogy ezekhez képest átadomittván az alapszabályok, azokat jóváhagyás végett ismét felterjessze.

E közgyűlés tehát a végett hivatott össze, hogy a megadatott hatósági engedélyről tudomást vevén, a n. m. k. Helytartó- Tanácstól leérkezett észrevételeket s illetőleg az azokhoz képest átdolgozott alapszabályokat vegye tárgyalás alá.

Nem akarjuk tagadni, hogy az a magas Kormányzók a felterjesztett alapszabályokra némely helyes észrevételt is tett; mert hogy többet ne mondjunk, az alapszabályok közzé, melyeknek természetüknél fogva állandó sinórmértékül kell szolgálnok, észrevételül becsúztak oly ideiglenes rendelkezések is, melyek csak épen az első megalakulásra vonatkozhattak. A menyiben azonban a t. nőegylet ezen észrevételeket a legnagyobb készséggel vevén ugyan figyelembe s nagyobb részint el is fogadván némelyekre nézve még is indittatva léttá magát, azokat mellőzni. Szabad legyen a tekintetben nem a magas kormányzók nézeteit bírálgatni;

de a t. nőegylet nézeteinek helyességüket a nyilvánosság terén is kitüntetni.

Azon pontra, melyben az mondatik, hogy az egyletnek tagja lehet mindenki, valláskülönbség nélkül: a n. m. Helytartó- Tanács részéről egy oly észrevétel tétett, melyből nem lehet mást következtetnünk, mintsem hogy azon magas Kormányzók azon tagja, kire az úgydarab feldolgoztatása bízott, megfelejtkezett arról, hogy itt az egész haza lelkes leányai közt is kitünő helyet foglaló magas rangú kitünő hölgyeknek vezetésük alatt hozzájuk teljesen méltó e leme kb ö lakult egyletről van szó, de visszamlékezett a szent-László, vagy szent-István nevet viselő társulat alapszabályaira, hol az egylet vallásos színezeténél fogva illőnek látszott „a jó erkölcsi viseletet“ a felvétel feltételül kimondani: és ime! az említett pontra azon megjegyzés tétetik, hogy az egylet-bei felvételre a jó erkölcs mulhatatlan kellék gyanánt kimondandó!! A nőegylet lelkes tagjai méltó megütközéssel vették e megjegyzést és a helyett — hogy a magas Kormányzók legelső észrevételét ne látszassanak feltételül mellőzni — az átdolgozott alapszabályokba beiktatott a következő záradék: ki ellen társadalmi tekintetben kifogás nem tehető.

A felterjesztett alapszabályok szerént az egylet alapító és rendes tagokból áll: az utóbbiak tíz évre évenként 2 frtot, az előbbieket ugyanazon időszakra évenként 10 frtot fizetnek, vagy pedig egy árva tartását vállalják el. Ezekre nézve a magas Kormányzók kijelenteni és meghatározatni kívánta a kényszerítő eszközökön azon tagok ellen, kik ebbeli kötelezettségüket teljesíteni késedelmeskednének. — A nőegylet többsége azonban rövid tanácskozás után előbbi nézete mellett maradt, miszerint fel sem tehető, hogy bármely késedelmeskedő tagjánál az egyszerű megemlékeztetésnél egyéb behajtási vagy kényszerítő eszközre valaha szükség lehetne!

Midőn az egylet 1861. évben megalakult, oly lelkesedéssel mutatkozott az iránt a megye minden vidékén lakó hölgyeknél, hogy egy részről czélszerűnek, más részről kivihetőnek tünt fel a hosszú keskeny megye minden szolgabírói kerületben fiókegyleteket alakítani, melyek az egylet központjának vagy is közgyűlésének vezetése és felügyelete alatt az egyes kerületekben találtató árvákat közvetlenül gyámolítsák. A m. Kormányzók e szerkezetet egy részről túlbonyolultnak találván, más részről ebben a megye 1861-ki politikai felosztásával való azonositást vélvén látni: a nőegylet e szerkezetet annyiban módosította, hogy ha ezen újabb szabályok jóváhagyatnak, nem lesz minden kerületben szükség képen egy egy fiókegylet; de a vidéken lakó lelkes hölgyektől függend fiók egyleteket alakítaniok sa vidéket is, melyre működésüket kiterjeszteni akarják meghatározniok. E szerént lehet majd a megyében kisebb vagy nagyobb vidékekre terjedő több vagy kevesebb kerületi fiók-egylet. E szerkezetet egészen elejteni nem lehetett, mert épen csak ezen látszólagos elágazás mellett óvható meg az egység; s e nélkül a központtól távolabb fekvő vidékekre vagy ki nem hathatott volna az egylet jótékony működése vagy több külön egyletnek kellett volna alakulniok.

(Vége köv.)

A máramarosi nőegylet működéséről az inség ügyében. *)

Tisztelt szerkesztő ur! Az alföldi szűkölködőknek segély után esengő szózata Máramaros hőkeblü leányaihoz is eljutván, nem mulasztotta el a máramarosi nőegylet föl-hívni az úgybarátokat, hogy az chezőnek kenyeret, a meztelennek ruházatot nyujtani siesse- nek.

A siker főleg azért nem felelt meg egészen a várakozásnak, mert a közigazgatási s egyházi hivatalos utoni gyűjtés által az egyleti buzgólkodó tagok sok helyütt már kimerítve találták a segély forrásait.

Mind a mellett az érdekelt nőegylet Nánásy Lajos egyleti pénztárnok kimutatása szerint eddigelé következő összegekkel rendelkezhetik:

készpénzben befolyt 479 ft. 93 kr.
eladott természetmennyek árából 258 ft. 13. kr.

Hollósy Kornelia asszony octóber 23-ki hangversenyének 141 ft. 28 krt. tevő tiszta jövedelme félrészben a szigeti kiseddóvó intézet javára, félrészben pedig az alföldi szűkölködők felségelésére adatván, s ezen utóbbi öszveg a helybeli jótékony egylet pénztárába szabályszerűleg befizetett 5 ft. leütése mellett, a nőegylet rendelkezése alá beküldetvén, tesz 65 ft. 64 krt.

Öszvesen 803 ft. 70 krt.

A nőegylet határozata következtében 700 ft. egyleti gyűjtélék s a fent kitett hangverseny féljövödelme 65 ft. 64 kr.

Öszvesen 765 ft. 64 kr.

gróf Szapáry Gyula gazdasági egyleti elnök urnak Szolnokba, és Csiky Sándor urnak Egerbe az azon vidékek szűkölködői között belátásuk szerint leendő szétosztás végett 382 ft. 82. krt. tevő két egyenlő részben elküldettek.

Az egylet kezelése alatt maradt pénz és csekély terménykészletből Máramarosba az alföld különböző vidékeiről bejött s itt ideiglenesen letelepedett szűkölködők segélyeztettek, és a szükséghez képest ezentül is segélyeztetnek.

Mit addig is, míg az adakozók névjegyzéke s az egész számadás közzé tétetnek; e részbeni megbízatásomnál fogva köztudomásra juttatni kedves kötelességemül ösmerek.

Sziget 1863 december 31-ik napján.

VÁRADY GÁBOR.
egyleti titkár.

* Ezen lelkes nő-egylet elnöke: Mán Józsefné sz. báró Sztójka Klára. Választmányi tagok: Kovásy Albertné, Kovásy Illésné, Mihálka Lászlóné, Móricz Károlyné, Pogány Odonné, Szaploneczay Józsefné, Szaploneczay Sándorné, Szaploneczay Zsigmondné, Szilágyi Istvánné, Szöllősy Károlyné, b. Stojka Gyuláné, Várady Antalné, Várady Gáborné ur-hölgyek. Szerk.

Néhány észrevétel az irodalom és művészet körében.

(Folytatás.)

Első helyen emlitem a politikai lapokat. Nem szólok arról, mit tesznek most, mert valamint a vitorla azonnal kifejlik a kedvező szélben ha csak egy pár kötelék bontatik fel, úgy nehéz azokat a jelen szélesében az erős kötelekből kifejteni, avagy talán azt mondaná valaki: nincs mostsem szélesed, de kedvezőtlen szél, melyben a hajósok kifejezése szerint lavírozni kell, — nem bírálgatom tehát őket ezen munkában, mert az nehéz és nem kellemes; s mert a melyik közülök most kifejti vitorlát az bizonyosan nem előre de hátra megy, s minket is oda vinne, ha követnők.

Ez idő szerint tehát csak azon megjegyzést teszem, miszerint a politikai lapoknak csak fő, de nem egyedüli foglalkozásuk a politika, de ezenkívül minden egyéb is a mi érdekel birt. Azt sem mondom, hogy ezen egyéb tárgyakat egészen elhanyagolják, de az mindenestre igaz, miszerint nem méltatják a figyelmet azon fokra, melyet érdemelnek. Legyen szabad megemlítenem, miszerint tárczacikkeik közt lehetne több érdekes tárgy mint a menyői van, átvehetnének külföldi lapokból a tudomány, a tálmányok, a művészetek, az irodalom, a természettudományok köréből többet. Nemegyszer feltűnt nekem, miszerint oly események, felfedezések sat. melyek valóban általános és nem csekély érdekűek, sőt néha gyakorlatiak is, csupán az újdonságok közt vannak megemlítve, és oly annyira szárazon, megrövidítve vagy épen megcsönkítve, hogy a kíváncsiságot felidéz de ki nem elégítik. Azután némely rovataik figyelmet nélkül szerkesztve, oly annyira, hogy az olvasó az események menetét követni nem képes, például kérdem: ki képes közülük egy folytonos és következetes láncolatát összeállítani az amerikai hazának. Nem akarok azonban a valónál többet állítani, s nem mondom, hogy mind ezen nagyobb s némely kisebb hibák nagyon általánosak, vagy hogy igen nagy mérvben vannak meg, s mivel félek attól, hogy tévedhetnék, nem említem meg, melyiket tartom a kevésbé hibásnak, melyiket nem, azon megjegyzésemet azonban el nem hallgathatom, hogy ha a sok számú kisebb összeolvadna, s a teljesegek kisebb számú lapoknál egyesülhének, a közönség is, de talán a lapok is nyernének.

Második helyen emlitem, de első helyen kellett volna említenem a szépirodalmi s kritikai lapokat, mert ezekről, legalább én, csak teljes elismeréssel szólhatok, ezek is többé kevésbé az önfeláldozás erényét gyakorolják, ezeknek irányukkal, hangulatukkal, felvett tárgyikkal, munkatársaik megválasztásával meglehet mindenki elégedve, s azért szinte nem merem azokról megjegyzésemet elmondani, csak mint óhajtatást fejezem ki, hogy ezen két lap közül (mert több nincs) az egyik vagy másik hozná egészen helyre a mit a többi elmulaszt, és egy állandó s kielégítő rovatot nyitna a tudomány terén időnkint felmerülő közérdekű s valódi értékű újdonságoknak, vennék tekintetbe miszerint nálunk az irodalom olynemű terméke, mint például Franciaországban a L'amic scientifique nem részesülhet oly pártolásban hogy annak évenkénti fordítása kiadható lenne. Olvastuk például egyszer, hogy már sikerült volna színekben is a fényképezés, de azóta nem olvastunk erről semmit, — olvastuk a jamaicai meteor történetét, egy időre utána egy alapos kritikáját, de azt hogy az egész dolog igaz-e? vagy humbag? nem tudtuk meg.

Felhozhatnék több esetet is, de a helyett inkább elmondok specialis okát a miért felhozom. Ugyanis módunkban áll ugyan valamelyik könyvtárhoz mennünk, s kutatnunk, mit irnak e vagy ama tárgyról a külföldön, de azon könyv melyben azt megtaláljuk drága, aztán francia, vagy angol, s mi nem vagyunk mindnyájan gazdagok, (s nem esika a gazdagnak van joga a művelődéshez) s nem tudunk ám mindnyájan angolul, francziánul, s tán németül sem.

A képes (illustrált) lapok, a művelődés népszerű terjesztői. Ezek közül ma, ha nem esik előlem csak kettő létezik, s közülök az egyik

feladatának derekasan felel meg, nem nevezem meg, mert feltettem magamban egyetsem nevezni meg, úgy is mindenki kitalálja, melyiket értem. A másik, mely eleinte kivált képeinek különjával oly sokat ígért, alább hagyott kis-sé, s hazai tájaink ismertetésével mindig a kelleténél kevesebbet törődött. Aztán voltak benne szép-tudományos értekezések is, nagy érdekekkel lehete azokat olvasni, de, mintán már legalább 10 cikket olvastunk, s még mindig a csupa el-méletnél voltunk, úgy szerettünk volna egy specialis és objectiv tárgyat is olvasni.

Mit szóljak a hölgyek lapjairól, s a tulajdonképeni divatlapokról? Tisztelet a kivételeknek, de mivel oly sok ily lap van, talán azért nem felelnek meg a cél legmagasbikának a művelődés terjesztésének annyira, mint én legalább óhajtanám. Nem akarom őket nagyobb váddal illetni mint a milyent érdemelnek, s azért specialisálom a megjegyzést, melylyel őket illetem. A hölgylapoknak minden magyar hölgy asztalán fel kellene találtatniok, s ha ez így volna, talán nem történe az, a mi sajnos hogy megtörtént, miszerint magyar (kivált főbb rangú) hölgyeink közt sokan majdnem egészen elhagyták a magyar viseletet, s nem lennének magyar (ismét kivált főrangú) hölgyeink közül többen, kik még mindig nem beszélnek s kivált nem írják tisztán anyagi magyar nyelvünket. Szinte hallom az ellenvetést, hiszen megteszünk mi mindent, ami csak tőlünk kitelik, tehát mi arról ha nem olvastunk? sat. Erre feleletül elmondok valami keveset a régen boldogult Honderű történetéből. Idősebbek emlékezhetünk azon korszakra, midőn aristocratiánk megtért a nemzeti nyelvhez, előbb a férfiak, azután a nők is. Ekkor tűnt fel a Honderű s a mily kevésbé csinos volt a szerkesztő alakja, oly szép volt a lap külésin, de beltartalom tekintetében is. Rövid időn majd minden főrangú hölgy asztalán ott volt a Honderű. Alig mult el azonban egy két év, nem tudom mit találhattak nemzetiség vagy szabadelvűség ellenest benne collegái, kivált az egyik (a melynek szerkesztője mellesleg mondvá azóta már vagy öt hat-féle lapot is szerkesztett már, s épen most talán egyet sem), elkezdte csipkedni és vágni, sőt dorongolni addig, míg kiadta lelkét. S miután ezen kis epizodot elbeszéltem, bátran merem kérdeni, van-e vagy egy hölgylapnak azóta egész a mai napig oly csinos alakja? mert hiában! a kül alak vonz, kivált (bocsánat) a hölgyeknél de még ezenkívül azt is kérden, vajjon vigyáz-e minden divatlap-szerkesztő arra, hogy benne soha se jöjjön elő egy szó is a mely az ille-met sértené? — Sőt bátran merem mondani hogy nem csak azon lap, a mely a szegény Honderűt hajdanában ledorongolta, hanem azóta több divatlapok az ille-met sőt az erkölcsi-ség szabályai ellenes egész novellákat is közlöttek. S kérden hogy tegye le egy (nem csak főrangú) hölgy az ily lapot asztalára? hiszen fiatal leánykájának a ki a divatot nézi belőle, azt is olvashatná milyen a divat a novella írásban. A divatlapoknak nemcsak a divat, de az izlés terjesztőinek is kell lenniök, s miként terjeszték az izlést oly lapok, melyek az aethetica szabályaival nem eléggé törődnek. Legyen szabad ezen megjegyzésemet ismét azzal fejeznem be, hogy — tisztelet a kivételeknek, nem mind és nem egyforma mérvben illethetők a divatlapok ezen megjegyzéssel, de a divatlapok egész alakja tartalma és hangulata nem emelkedett fel a műveltség azon fokára, hogy valóban finomul művelt hölgyeink bennök egy és más mellőzendő dolgot ne találhatnának.

(folyt. köv.)

MATOLAY VICTOR.

Zempléni ből.

Hegyaljai levelek.

I.

S. a Ujhely, decz 29. 1863. *)

Édes Ferim! Ki a közelebb legurult tizenöt év esélyei felett szemlét tart s megtakarított ta-

*) Elkésett, de érdekelt nem veszté.

Szerk.

pasztalatait a jövőre sejtésére mérlegbe veti, erős lélekkel kell bírnia, hogy a csupán egy napnak más napra fordultával az időszámításban más korszakot kezdő újévhez koronként fűzött remények túlbecsülésében megne tántorodjék.

Ódon jelleggel ugyan, de mindig kalendáriumi ifju arczezal köszönt be az újév s esábitó kéjhölgyként delejez lépésről lépésre a csalóka remények tárházába, míg ismét a túlfeszített képzelet lankadása s asztító szivtusa után a kiábrándulás fájo tapasztalatai parentálják a leélt napok hiúsult reményeit.

És pedig sem ezen lelki megvezeklést, sem az egyelőre táplált remények hitébeni buzgóságot nem lehet csodálni a társadalmi élet oly viszonylataiban, midőn maga a mérsékletre tanító s a körülmények helyes megbírálatára irányt-adó társas-élet létele hiányzik.

Távol van tőlem, hogy ezeknek bár mi részben is politiai színezetet tulajdonítanék, mivel e szónak „politica“ felöltésénél eszembe jut egy jelenet, — ugyan is: vig czimborák mulattak együtt s hozzá-jok lépett egy kéregető.

— Meg-innáló egy pohár sört? kérdé tőle a kör egyik tagja.

Igenlőleg válaszolt a kéregető, s elfogyasztá a szivességet egy, kettő, három, négy pohár sörig. S midőn szomja enyhülttő lön, megköszönte a jó akaratot.

— Eddig nemde a magad kedvéért itál? — kérdé a vigadók egyike.

— Igen! volt a válasz.

— Hát már most igyál a mi kedvünkért is ugyanannyit!

— Nem lehet uraim! szabadkozott a kéregető.

Megfogytak s beleöntötték a négy pohár sört!

De ezzel azt sem akarom mondani hogy a politica ugyan azt cselekszi mivelünk is, hanem a társas-élet létele hiányának felemlítésével szoros összefüggésbe hozom a kölcsönös bizalom és egyetértés hiányát.

Vannak ugyan e nemes és magas cél elérésére különbféle egyesületeink, de bárminő fényes eredményt mutathat is föla társas élet consolidálásának jelzésére szolgáló testületi egység, azonban az soha ki nem pótolhatja azon szivósságot, és egy-szersmind ruganyosságot, mely a társas-élet valódi létezését megalapító egyeseknek kölcsönös bizalmában és egyetértésében elévithetlen és megdönthetlen érvényre, és hatékonysággal nyilatkozik, — s ha e végpercein levő év jellemzésében a socialis élet viszonyaira nézve nem mondható is el az, melyet óhajtottunk, s magától az idő viszonyaitól s körülményeitől elővárásolva megvartunk; szabad azért azon édes reményt kifejezni, hogy a mult idő hézagaiban még is fönmaradt a jövő összeforrasztására oly kapocs, mely a socialis élet felélénkítésére villanyerővel hatand.

S midőn az új év közeledte ily eszméket költ fel, egyszersmind azon hitet is feléleszti, hogy a socialis élet bizalomteljes együttességében elfoglalja azon helyet, mely kezdő pontja minden jó szándoknak, s végrehajtója minden jó szándoknak.

S ha a reánk jövő újév minket a socialis élet — kölcsönös bizalom és egyetértésben nyilvánuló létrehozásával megajándékoz; akkor oly nagybecsű eredményt vívott ki, melynek következményeivel társadalmi és állami jólétünk is szoros kapcsolatban van, s szabadjon azon óhajtatást kifejezni, hogy az új év a némileg meglazult társadalmi élet újja teremője s vívmányának megszilárdítója, s mindezek forrásának a kölcsönös bizalom és egyetértés földi áldásainak meghozója lesz.

Az új év ezen boldogságát kívánja:

Öszinte barátod

Cláh Dani.

Harangodi levelek.

I.

Szerenes, de czemb. végén, 1863.

Ezen mind szellemi, nemzetérzelmi, mind történelmi és anyagi tekintetben is kapcsolatos összhangzásu vidék, mely a legrégibb emlékezetes multakon át a jelen időig annyi nemzeti események viharos és derűletes napjainak élő tanuja volt, mely a világhírű tokaji bort, az élet nektárját termő hegyeiben a hazai jólét aranybányáját s dús kalászokat hajtó rónaságiban a bőség kenyértárát képviselte, melynek népe — mindezen kínesei el-

TÁBUZA.

Év elején.

(1864. januárius 2.)

Az elmúlt esztendő,
Melynek sirját már a
Vén idő megásta,
Kiterítve fekszik
Halavány arczával
Fehér hó palástban.

Szive már megfagyott,
Arca szép rózsái
Mind elhervadának;
Mint a szegény költő
Ha martaléka lett
Szive bánatának.

Ravatala körül
Nincsen semmi virág,
De az emlékezet
A letűnt napokból
Elhozta azt a sok
Elhervadt levelet.

Az a hervadt levél,
Sok szükölködőnek
Mártir koszorúja,
S ha tán ébelhalnak
Ráeszi az idő
A gyász koporsóra.

Éhhalál. Koporsó,
Szomorú kép gyanánt
Lelkem előtt lebeg.
Nem való képe ez
Elkergeti onnan
Az ember szeretet.

És e gondolatnál
Vigasztalás borul
Szívem bánatára,
S átöleli őket,
Azt a sok jóltevőt
Szerelmemnek árja.

És e gondolatnál
A koporsók mellett
Bölcsöket is látok.
Fölkerestek ismét
Szívem szép vendégi
A kik elhagytok!

Büles és koporsó.
Az egyik a multnak
Borus emlékével,
A másik telve van
A sokat ígő
Jövő reményével.

Mult és jövő között
Olyan sokat gondol
Az emberi lélek:
Meglépi a multnak
Szomorú emléke,
S nem hisz a jövőnek.

Ha előre nézünk,
Képeletünk előtt
Fölsápad a halál.
És mi félünk tőle,
Pedig az egy örök
Boldogsággal kínál.

Oh a sirhalomnál
Más élet kezdődik,
Nem kell félni tőle.
Ott valóvá lesz
A miket itt alant
Álmodánk felőle.

Az örök szerelem
Ragyogja keresztül
Azt az új világot.
Föltalálja ottan
A lányka kedv-sét,
A kit itt imádot.

... Megint egy új álom.
Az egekben járok,
Ott mereng a lélek.
Hisz tél után tavasz,
Halál után örök—
Élet fénye éled.

De a kopár való,
Mint vén tapasztalat,
Feltűnik előttem:
Ha a fergeteget
Szobám ablakából,
Elmélyedve nézem.

És a fergeteget
Embereket látok,
Koldulnak szegények,
Egyiknek nem fordult
A munkára áldás,
A másik leégett...

vesztésével letűnt aranykora daczára önleltentartásának még egyetlen legdrágább nemzeti kincsét, a legnehezebb idők viharaival kitartó honszerelmet lelkében hordozza s a nagy költő eme szavaival: „rég-i dicsőségünk hol késél az éji homályban?” felsóhajta fellelkesítve magát, küzd, szenved, tűr és várja a nemzeti megdicsőített napját, — mondom: hogy egy ily népet kebelén tartó hegyalja-harangod vidéke, a királyhágóig és a magyar tengerpartig terjedő délibájos magyar alföld kecses kezdőpontja, megérdemel jelen pangó helyzetében is annyit: hogy róla a világ, tudniillik a magyar világnak azon része, hová a Felvidék lapja hat, tudjon valamit, legalább annyit, mennyit a jóérzelmű szomszéd szomszédjáról tudni szeret, mennyit tudatunk szabad, sőt kötelességünkben s érdekünkben áll; — nevezetesen tudatunk kell azt: miszerint e vidéken — a köztudomás szerinti általános aszály s terméketlenség - szűle nyomor s inség daczára — már két hónap óta tart a katonai adóvégrehajtás, s jelenleg is működik Hoporty vagy Megyaszó városában. Ez az egyik. Szerencs városunkat pedig — melynek kenyere szinte nem termett, a szőlőművelés csekély költségeit sem fedezhető csekély bora pedig minden eladhatási kilátás nélkül a pinczében hever, különösen érdeklő másik szomorú tudósításunk az: hogy a mig egy oldalról fenyeget bennünket az adóexecutio, más oldalról már ugyancsak megkoppasztott a szőlődézma beszédese alkalmával a szerencsi regalitásokat a szőlő dézmával együtt bérlő Grossmann Mozes lakos társunk, ki a dézmálást a törvényes mértéket sokban túlhaladólag zálogolással hajtván be, városunk népét egészen elkészerítette. — Ily körülmények között kell minékünk fogadni a mindnyájunk szívét jobb jövő reményével kecsgetető újévet, — mely reánk nézve kezdő hónapjaiban mindig csak szegény maradván, nem nagy kilátást nyújt a farsangi mulatóságok, a híres toka és mádi bálok élvezéséhez; ily körülmények és a pénztelenség egyik főokai annak is — hogy városunkban három évet élt olvasó egyletünknek — s ezzel együtt társaséletünk összehangatosabb élénkségének fel kelle bomlani, — és mig politikai s nemkülönben gazdasági borászati helyzetünk — a különösen hegyaljai boraink eladhatására legilletékosabb, nélkülözhetetlen longyel piac helyre állításával nem változik, avagy a hegyaljai bortermelő közönség borpiazzának — a hegyaljai borászati egyesület — minden a jelenlegi boreladhatás kezelése nehézségein s önzésén könnyen megforgatható más kulcsa feltalálásáról s alkalmazásáról nem gondoskodik, vagy is mig a drága nektárt termő hegyalja, arany bányája romjaiból valamely varázs hatalom érintésére föl nem emelkedik, egyszóval mig a szegénység miatt szétágazó érdekek egybeszedése s öszvetartására szükségessé pénzerőnk meg nem lesz — az ideig társaséletünknek tartóssága biztosítva nemlévő, olvasó egyleteinket — noha bár egyesek azért irodalmi pártolási szempontból lapokat járatnak — a maga összehangatos és bizalmasított kört képező állapotába már azon oknál fogva is, mivel annak alkotórészeit sok idegen izék képviselik, vissza és egyenesen talpraállítani kevés reményünk van: bár Tokajban is van olvasó egylet, de az is már már alig bír felmaradására elégséges önleterőre! — mert belőle a külön érdekekben nyilatkozó elemek felszekerkedései miatt, a szellemkapcsolat hiányzik, s még e tekintetben kivételiséget érdemel Ma ad város olvasó egylete, — mely magát egyes viadalmaskodások kivételével, ha kicsiny minőségében is, összehangatosan tartja fel, — de azért tisztelt szerkesztő! az igazat megvallva, a pénz mellé ránk férne még több szellembuzgalom, irodalmi pártfogolás, több áldozatkészség, s egymást közelebről s bizalmasabban kellene megismernünk s nem gondolva egyesek üres pöffeszkedéseikkel, felül kellene emelkednünk minden visszatörölásokon, s meglátnunk kicsinyben is a nagyot, társaságban a nemzetet, s tennünk azt, mit lélek szív és emberiség sugallanak, melyek körünkbe esők, mert ki kicsinyben rest és hanyag, nagyban kevesebb semminél, ki a kisebb társadalmi életék feltartásának nem egyetértő, nem józanon munkás tagja, érdek és különczködés embere — nem méltó a honra, melynek levegőjét szívja, ... így érezte ezt fel valaha a hazáját mindenek felett szerető igazságos Brütus...

N. G. *)

A kihagyásokért bocsánat! mondj igazat betűrik a fejed ... Szerk.

Szánd meg óh nagy Isten!
Elhagyott hazánkat
Ez új esztendőben.
Hadd derüljön fel szép
Homlokán az áldás,
Örök békességben!!!

Kovács János.

A tatárok bejövetele és a sajói vésznapok.

Nincs, nem találkozok, sőt nem is hiszem, hogy találkozhatnék igaz magyar, kinek nem vérzenék és nem fájna szive, midőn a sajói eseményekről hall vagy olvas valamit. Elég Sajót fölemlíteni hogy lelki szemeink előtt a népemésző harcok napjaiból képek vonuljanak el; hogy halljuk a vesztett csaták zaját, és az árulók bal suttogásait, szóval: hogy élénken lebegjenek előttünk azon csapások, melyek már oly sokszor érték e szegény de a szenvedésben gazdag magyar hazát, és melyek oly gyakran sujták a magyart, mint egyedüli népet a föld kerekességén, melynek rokonai, testvérei — nincsenek!

Hiába tekint keletre, hiába nyugotra, északra vagy délre, mert mindenütt csak idegenekkel találkozok és idegeneket lát, kik a helyett, hogy ölelő és tárt karokkal fogadnák őt, inkább arra törekszenek, mint mindig törekedtek, hogy őt megsemmítsék és ha lehetséges az élönmzetek sorából végképen kitöröljék. Így volt ez azon időtől kezdve, midőn őseink első lépéseket tették hazánk szent földére! Hiszen csak az nem tudja, a ki nem akarja, vagy a ki hazánk történelmét soha sem olvasta, mennyi halálharcot kellett már a magyarnak kiállani. Sőt, midőn a barbar, gyűlevész nép egész csordái Európát végenyészettel fenyegették, mindig a magyar nemzet volt az, melynek először kellett fenéig kiüríteni a keserűség kelyhét; a magyar nemzet volt az, mely, hogy Európát és a kereszténységet megvédje, saját fiait áldozá föl; mig ellenben, ha a magyar a folytonos harc, küzdés és szenvedés által megfogya ugyan, de törve nem Európához folyamodott segélyért, az egyház látható fejét, a romai pápát, kivéve, a többiek gunymosolyával, vagy biztató, mindent ígő és semmitsem adó ámitásaival elégitett ki. Így tehát mindig igaz marad: ha magyar nem segíti a magyart, akkor ki fog rajta segíteni? senki....

Azonban daczára annak, hogy ezt már őseink is igen jól tudták, mégis fájdalom! hányszor erősíték tettekkel ezen mondat értelmét: „Átok fogta meg a magyart, hogy az együtt soha sem tart!” Nagy részben őseink magok valának okai azon iszonyu csapásnak, mely Sajónál érte magyar hazánkat. A tudat, hogy ez való, ólomsúlyal nehezedik a honfi kebelére és pedig annyira, hogy a nagy fájdalom miatt csaknem megszakad szive.... És mintegy önkénytelenül jutnak eszébe azon szavak, melyeket egy valaki oly találoán mondott a magyarról, midőn így jellemezte őt: „Jugi impaciens, libertatis incapax!” Mohácsról mondja a nagy költő, hogy nemzeti nagy létünk nagy temetője, de Sajónál nemcsak gyermekeiket veszíté el a magyar haza, hanem ezenfelül az, ki életben maradott, hazátlan lett saját hazájában, és hogy nem örökre, csak a mindenható és véghetetlen irgalmu Istennek köszönhetjük. De térjünk már által e rövid előzmény után a dologra.

IV. Béla egyike volt azon apostoli királyainknak, kik szívök minden dobbanását a haza javára szentelték, kik szívvel és tettel voltak magyarok, kik mindent megtettek, a mivel nemük nagyságát, dicsőségét és jólétét vélték elősegíthetni. De e mellett egyike volt ő a legszerencsétlenebb királyoknak is. Beborult a magyarnak ege IV. Béla uralkodása alatt, sűrű és vészteljes felhők emelkedének a láthatár felett, melyek végenyészettel fenyegették a magyar hazát, melyet csapás csapás után sujtott!....

Mert jóllehet IV Béla a szó teljes értelmében buzgó és tevékeny atyja volt nemzetének, még sem mehetett semmire sem. Mit ért a jó király minden igyekezete, midőn az ország nagyjai mindenujításnak halálos ellenségei, megtagadták a közreműködést, sőt a helyett, hogy törekvéseit gyámolították és segítették volna, alattomosan sőt nem ritkán nyiltan is azok megakadályozása és megsemmisítésére rontottak.

(Folyt. köv.)

Hrabovszky István.

Ujdonságok.

— Unghegye takarékpénztári részvényegylete f. év január hó 13-án választmányi ülést tartván, ez okból ezennel felszólítottak a t. ez. választmányi tagok miszerint a kitett napon délutáni 3 órakor, a casinói teremben megjelenni sziveskedjenek. Kelt Ungvárott január 6. 1864.

Ibrányi Lajos, id. elnök.

* Az unghvári casinó-egylet tisztválasztó közgyűlése holnap, folyó hó 10. fog megtartani.

+ A zemplénmegyei gazdasági egyesület által folyó hó 12. rendezetik a második műkedvelői színi-előadás; az első — mint t. olvasóink tudják — Varannón a múlt hó 3. igen fényes sikerrel ment véghez, — a második — Homonnán a Drugeth-féle várkastélyban, ugyancsak a zemplénmegyei szűkölködők javára fog megtartani. Előadatik: „A Falusiak” vigjáték 3 felvonásban Szigettil. Közreműködők: gróf Sztáray — Török Mária (Ováriné), gróf Sztáray — Szirmay Alexandra (Irma), Besze Etelka (szobaleány), Boronkay László (János, Ováriné sógora), Halassy Szerenes (gróf Táray), Okolicsányi Sándor (Halmay festész), Malonyay Ferencz (Gyuri inas). Bementi díj: számmal jegyzet ülőhely 2 ft., földszint 1 ft. Kezdeté 6 órakor. — Ezt követi a homonnai casinó teremben ugyanazon célra rendezendő „Tánczestély”. Kezdeté a színi-előadás után, beléptijegy 1 ft. — Vidékiek számára szállásról gondoskodva lesz. — Mint halljuk, ezen sok élvezetet ígérő előadásra megynkből — részint a jótékony cél iránti tekintetből, részint pedig, minthogy a zempléniek, az unghmegyei gazdasági egyesület által múlt hó 28. rendezett előadásban résztvenni szivesek voltak — a viszonyosság elvénél fogva is számosan készülnek.

* Ungvár városában a marhalus ára f. hó 1 től 9 krról 11-re emeltetett.

* Az unghvári „Korona” vendéglő teremében Glüek Emil jeles táncz-művész f. hó 17-én nagyszerű próba-bált rendezend, melyben — mint értesülünk — valamint a városiak, úgy a vidékiek is tömegesen fognak résztvenni.

* Hollósy Kornelia a lelkes honleány országos családnyunk a pesti német színház igazgatósága által vendég-szereplésre szólítottván fel, azt válaszolta: hogy magyar művésznő letéve Magyarországon csak magyar színpadon léphet fel. Ugyancsak a t. művésznő a bűjt kezdetén ismét körutrá indul s Tatában, Komáromban, Nyitrán, Léván és Selmeczen fogja hallatni bübájós énekét.

* Kétszeri József szintársulata S. a Ujhelyből Tokajba ment át. Ezen társulatról dícséretesen emlékeztek.

+ Ocsváry Ede nagymilályi orvos a múlt évben elhunyt Sauer Ignác orvos-tanár s a magyar tud. academia sat. tagjának, egy emlékoszlop felállítását indítványozza, s kegyeletes eszméjének kivételére a magyar kir. ter tud. társulatot kérte fel; egyúttal 12 osztrák forintot oly czélból ajánlott s küldött a tiszelt társulathoz, hogy ezen összeg mindaddig kamatoztassék „míg eljő az idő, melyben a nagy halott — utóda s tudományának részeseitől, hála érzetük s tiszteletük kimutatása jeléül, hozzá méltó és érdemeinek megfelelő emlékoszlopot nyerend.”

* A kassai nő-egylet f. hó 20. tartandja jótékonyczélu táncvetélmát.

Vegyes.

— Páris utcáit 25,515 lámpa világítja.

— A föld emberlakosainak összes száma egy kerek milliárdot tesz. Ezek 3004-féle nyelven beszélnek és 1100 külön vallásban imádják Istenüket.

— A középtengernél a narancs és gyümölcs-fák másodszer ültetnek; az első termés már azelőtt megkezdődött.

— **Olaszországi Jüzen Konstantinápolyból** a következő iryendetes levele: „A Corviniánára nézve egy isorórsóm azon hírelt lejt meg, hogy a szultán ő felsége a magyar kir. akkormiat azon kegyességben részesíti, miszerint amá híres nemzeti könyvtár maradványait Pestre küldendi, kényelmesebb lemásolhatás végett.”

Szerkesztői posta.

N. G—nak Szerenes. A lapokat megindítottuk, K—a keresztneve nem volt feljegyezve, kérjük.

Sz. K—nak Pestre. Mind a kettő jónni meg; megbízásodnak meg nem felelhetek, nem sokára magán levelet írok.

R. G—nak Pestre. Kapja-e ön a lapot, a múlt évben is mindig rendszeresen ment.

D—w L—nak. Önnek kívánságát teljesítettük.

Vásári tudósítások.

Ungvár, január 7-kén. Mai hetivásárunk az orosz karácson ünnep miatt meg nem tartatott. — Kemény hideg időnk van, jó szánuttal.

Munkács, folyó hó 4-én tartott hetivásárról a piaci árak hivatalos kimutatása: Buza, alsó a. merőnkint 3 ft 50—(5 kr. Rozs 2 ft 40—50 kr. Zab 1 ft 80—85 kr. Tengeri 2 ft 40—50 kr. Széna mázsája 1 ft 50 kr. Marhalus fontja 11 kr.

Nagy Mihály. A piaci árak kimutatása: Buza köblönként 7 ft 20kr. Rozs 5—ft 5 ft 20 kr. Árpa 4 ft 20 kr. Zab 3 ft. Tengeri 5—ft 5 ft 20 kr.

Hirdetmények.

21971 sz.

A magas es. kir. pénzügyi hatóság és a szabadalmazott osztrák nemzeti Bank között 1855-ik év október 18-án és 1863-ik január 3-án létre jött egyezkedés következtében. Zemplénmegye Maád kerületben fekvő „Makovicza” és a tokaji kerületben fekvő „Keskenyág” nevezetű állandalmi szőlők, az elsőhöz tartozó sajtóló házzal együtt a nemzeti bank által nyilvános árverés mellett örök áron fognak elárvereztetni.

1. A Makovicza nevű 14 1/2 hold nagyságú szőlő — Magyarhon Zemplénmegye Maád kerületében, — a Keskenyág nevezetű 3 hold 344 □ öl területű szőlő pedig a tokaji kerületben fekszik.

2. A Makovicza nevű szőlő vagy egészben 6039 ft becsáron vagy pedig részletekben holdonként 416 ft 50 krrt, a hozzá tartozó sajtóló ház pedig 946 ft-ért, ellenben a Keskenyág nevű szőlő 300 ft o. é. becsáron fog eladatni.

3. Az árverés a jövő 1864 év január 26-án délelőtti 10 órakor Tokajban az ottani uradalmi tisztartói irodában fog megtartani.

4. A kikiáltási ár a Makovicza nevű szőlőt illetőleg a térképben foglalt részletek szerint holdonként 416 ft 50 krra, a sajtóló házat illetőleg 946 ft. s a Keskenyág nevű szőlőre nézve 300 ftra van határozva.

5. Az árveréshez mindenki becsajátatik, a ki magát erre törvényesen kötelezheti.

Külföldiek kötelesek egyéni képességeket a birtok szerzésre nézve kimutatni.

Ki egy harmadikért ajánlatokat tesz köteles erre nézve felhatalmazással ellátva lenni.

6. Az ezen szóbeli elárvereztetésbe résztvenni kívánók tartoznak a kikiáltási ár tizedrészét készpénzbe vagy osztrák zálog-levelekbe a bécsi börze járása szerint vadiumként az árverési bizottmány kezükbe adni, s a hirdetményt úgy, valamint az eladási feltételeket is annak bizonyosságul, hogy magukat azok alá vetik, alkírni.

7. A szőlő részletekre és a sajtólóházra írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, és pedig a bécsi nemzeti Banknál egész 1864-ik év január 18-ki déli 12 óráig az unghvári es. kir. kerületi pénzügyigazgatóságnál pedig egész 1864-ik év január 22-ki délutáni 5 óráig, azontúl csak az árverési bizottmány által az árverés napján az árverés kezdeteig. Az ily írásbeli ajánlatoknak bepecsételve kell lenni és a következőket tartalmazni:

a—) Megnevezését azon szőlő és sajtólóháznak melyre az ajánlat tételik, azon megnevezés az ajánlat borítékára is irandó, e szerint: ajánlat...szőlőre... sajtólóházra.

b—) Vezeték és keresztnevét, továbbá minőségét és lakását az ajánlónak azon hozzáadásal, hogy teljes koru. állását

c—) Az ajánlott összeget számmal és betűvel osztrák értékbe, mert csak kamatokról vagy pedig egy — szóbeli árverésnél tett legtöbb ajánlatot meghaladó bizonyos összegről szóló ajánlatok visszautasíthatnak.

d—) Azon nyilatkozatot, miszerint az ajánlónak az árverési és eladási feltételekről tökéletes tudomása van és azoknak magát alája is veti.

e—) Azonfelül az ajánlatnak az ajánló összeg 10%-ét mint bántpénzt (§. 6.) avagy egy nyugtát kell magába foglalnia, hogy a bántpénz (Vadium) egy a nemzeti Bankra nézve biztos pénztárnál lefizettetett.

8. Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés bevégeztével azonnal felbontatnak.

Azon esethe ha a számmal és betűvel kitett összeg között különbség lenne, mindig a nagyobb és előnyösebb ajánlat vétetik tekintetbe. A szőlőrészleteket és a sajtólóházat illetőleg fentartja külfömben a nemzeti Bank egyetértve a magas es. kir. pénzügyi miniszteriummal azokra nézve azon jogát, hogy az ajánlatok, közt szabadon választhasson, azokat tetszése szerint elfogadhassa vagy visszautasíthassa a nélkül hogy az ajánlónak az ajánlat visszautasítása esetében legkissebb beleszólása vagy kifogása lenne.

9. A legtöbbet ígérőktől eredő bántpénzek biztosíték gyanánt visszatartatnak, a többi bántpénzek pedig az árverés bezúttával az illetőknek vissza fognak adatni.

Az ajánlat elfogadása vagy visszautasítása egyetértve a magas es. kir. pénzügyi miniszteriummal a szóbeli árveréstől számítandó 60 nap alatt minél előbb fog az illetőknek tudomásul adatni.

Az ajánlat által kötelezi magát az ajánló az eladási szerződés aláírására és az abba foglalt pontok teljesítésére, és a helybenhagyás ideje eltelte előtt ajánlatától vissza nem léphet.

Azon esethe, ha az ajánlat elfogadása vagy visszautasítása bár mi oknál fogva az illető ajánlóval nem közölthetné, a felsőbb határozat a legtöbbet ígérőnek, — címe alatt — és ha annak lakása tudva nem lenne poste restante fog a bécsi es. kir. postára adatni, mely esetben a térítvény (Recepisse) alapján a levél feladás napja fog mint kézbesítési nap tekintődni s az ily értesítés oly jog erővel bírand, mintha az, az illető ajánlónak kézbesítettett volna.

10. A vétel, kinek ajánlata elfogadattott, köteles a vételár harmad részét az értesítéstől számítandó 30 nap alatt — még pedig a jószág átadása előtt lefizetni, mely fizetésbe azonban a bántpénz befoglalható.

Ezen határidő leteltével t. i. az értesítéstől számítandó 3-ik napon az eladott szőlő, feltéve hogy a vétel ár harmada a vevő által lefizettetett, a vevő birtokába fog adatni.

A vétel ár hátraléka az átadásra kitűzött naptul fogva száztól hatjával félővenként előlegesen fog kamatozni és legtovább négy nygyazon napon eső évi részletekben lesz fizetendő.

Ugyan azon naptól fogva élvezendi a vevő a birtok hasznát s jogát, tartozik ellenben annak terheit is viselni.

11. Az eladási feltételek láthatók Bécsben a nemzeti banknál, Tokajban az uradalmi tisztartóságnál, Ungvárt a es. kir. kerületi pénzügy igazgatóságnál, s a távolban lakó venni kívánókkal megkeresésekre közvetlen is közölhetnek. Az unghvári es. k. kerületi pénzügyigazgatóságtól. Ungvárt 1863-ik év decemb. 24.

Alólírott mély tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, miszerint a szokásos **Páli-bált** folyó hó 24-én kiváló gonddal és fénynyel fogja megtartani. — Ételek italok a legfinomabbak lesznek, valamint a pontos kiszolgálát sem fog szenvedni semmi hiányt. Ungvárt, jan. 5-én. Kiss Ágoston, vendéglős.

Benczur Emil mérnök

bevégezvén politechnikai tanfolyamát, azontúl pedig mechanikával s gyakorlati mérnöki munkákkal foglalkozván: — ajánlkozik érintett szakmák bármely ágában, mint: felmérési, összesítési, vizszabályozási, eröművészeti sat munkák elvállalására, méltányos árak mellett pontos végrehajtásért kezeskedvén.

Azon tisztelt urak, kik bizodalomukkal megtisztelni hajlandók, méltóztassanak becses leveleiket **Mogyoróskára** (Hanusfalvi posta) intézni.

Vásári jelentés.

Hirsch L. és Blau L. ékszerárusok Pestről, ajánlják jól rendezett raktárukat a legújabb izlés után készített arany, ezüst- és ékszerárúk, gyöngyök-és órákka. — Régi arany, ezüst, ékszer és gyöngy a legmagasbáron vétetik meg és cseréltetik be. Főraktár Pesten, Nagyhíd utcában 15. sz. és Bécsi-utca sarkán. Vásári áruhelye Ungvárt, a nagyhídnál, Weinberger-féle házban.

Alólírt főigazgatóság részéről ezennel köztudomásul tételik, hogy alant megjegyzett ingatlan javak következőleg adandók haszonbérbe.

1. T. Remete egy malom s egy mészárszék 1864. évi február 1. 3 vagy 6 évre. 2. Dubrinieson egy malom 1864. évi február 1. 3 Rahoneán mintegy 20 hold szántó föld s kaszáló. 4. A Lagosba 1 1/2 hold tengeri föld 5. Valsinkán 1/2 rész telek 7. Ruma hegyeni legelő (Polonina) 1864. évi April 1-től.

Ungvárt decembar 16. 1863.

az unghvári uradalmat bérlő főigazgatóság.

Egy erdészi állomásra szakavatott és az erdészetből oklevéllel ellátott egyén keresetk. — Ki ezen állomást elnyerni szándékozik, jelentse magát Bösörményi József unghvári lakos ügyvédnél, hol bővebb felvilágosítást nyerhetni.